

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки та управління навчальним закладом

Факультет спеціальної освіти, психології та соціальної роботи
Кафедра психології освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри педагогіки та
управління навчальним закладом
_____ І.О.Кучинська
_____ 27 серпня 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри психології освіти
_____ Т.В.Дуткевич
_____ 25 червня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
«Середня освіта (Англійська мова і зарубіжна література)
спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

мова навчання українська

2021 - 2022 навчальний рік

Розробники програми:

Савицька О.В., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології освіти,

Поліщук С.В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та управління навчальним закладом

Ухвалено на засіданні кафедри психології освіти

Протокол № 7 від 25 червня 2021 року

Завідувач кафедри _____ Т.В.Дуткевич

Ухвалено на засіданні кафедри педагогіки та управління навчальним закладом

Протокол № 9 від 27 серпня 2021 року

Завідувач кафедри _____ І.О.Кучинська

ПОГОДЖЕНО

Керівник

групи забезпечення освітньої програми

ВСТУП

Програма навчальної психолого-педагогічної практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої «Середня освіта (Англійська мова і зарубіжна література) спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка».

Зміст і послідовність проведення всіх етапів практики визначається програмою, що формується кафедрою психології освіти та кафедрою педагогіки та управління навчальним закладом.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна психолого-педагогічна практика проводиться на основі теоретичних знань з психології та педагогіки. Це складає наукову основу організації практичної освітньої діяльності студентів як помічників педагогів у закладах освіти, створює умови для органічного поєднання цієї діяльності з виконанням навчально-практичних і навчально-дослідницьких завдань з теоретичних курсів, що дозволяють забезпечити більш тісну єдність теорії і практики у професійній підготовці майбутніх учителів; виконання завдань навчальної психолого-педагогічної практики передбачає засвоєння студентами знань із дисциплін педагогіка та психологія.

Характеристика практики:

Найменування показників	Загальна характеристика	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна і заочна форми навчання</i>
Кількість кредитів – 3	Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)	Тип дисципліни: дисципліни професійної підготовки
		Рік підготовки: 2-й
Загальна кількість годин – 90	Ступінь вищої освіти бакалавр	Семестр 4-й
		Тривалість практики 2 тиждень
		Вид підсумкового контролю: залік
		Назва галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
		Спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (англійська) Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Англійська мова і зарубіжна література)»

1. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Навчальна психолого-педагогічна практика здобувачів вищої освіти організовується на підставі наказу ректора про проведення практики. Безпосереднє керівництво навчальною психолого-педагогічною практикою здобувачів вищої освіти здійснюють керівники практики – викладачі кафедри психології освіти та кафедри педагогіки та управління навчальним закладом. Перед початком практики проводиться настановна конференція, на якій здобувачам вищої освіти роз'яснюються завдання і зміст практики, а також порядок її проходження.

Під час практики здобувачі вищої освіти організовують свою діяльність відповідно до вимог Статуту школи, дотримуються Правил внутрішнього розпорядку школи, виконують розпорядження адміністрації школи й керівників практики. Беруть участь у позакласній, методичній та інших видах роботи школи.

Для виконання програми практики, реалізації її завдань здобувачі вищої освіти закріплюються за певними класами та вчителями. Практична діяльність здобувачів вищої освіти здійснюється за індивідуальним планом, який складається кожним здобувачем вищої освіти на початку практики. Хід і результати роботи фіксуються у щоденнику практики. Щоденне навантаження здобувача вищої освіти становить 6-8 годин робочого часу.

Режим роботи практикантів визначається керівниками практики. Усі здобувачі вищої освіти повинні приходити в школу не пізніше, як за 15 хвилин до початку занять у своєму класі, час перебування в школі визначається змістом та планом проведення практики.

До робочого часу практиканта входить відвідування уроків та виховних заходів з метою здійснення психолого-педагогічного спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю учнів в освітньому процесі, організованістю учнів під час уроку тощо за пропонованими схемами.

У разі порушення поставлених вимог здобувач вищої освіти (практикант) усувається від проходження практики. Здобувач вищої освіти, робота якого визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав навчальний план семестру. Практика завершується підсумковою конференцією, на якій підбиваються підсумки, оцінюються результати роботи.

Роль і відповідальність суб'єктів педагогічної практики

Керівник практики факультету:

- здійснює планування, загальну організацію, навчально-методичне керівництво та облік результатів усіх видів практики;
- спільно з методистом навчального відділу забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед направленням здобувачів вищої освіти на практику: розподіл за базами практики, інструктаж про порядок проходження практики, інструктаж з охорони праці і безпеки життєдіяльності, надання необхідних документів;
- контролює виконання програми практики, вживає заходів щодо усунення недоліків; разом з деканатом факультету та адміністрацією навчального закладу вирішує спірні питання та конфліктні ситуації;
- вивчає та аналізує звітну документацію здобувачів вищої освіти, відгуки керівників, готує підсумковий звіт про результати практики і надає його в

деканат і завідувачеві практики університету, в термін, встановлений наказом ректора.

Методист навчального відділу:

- спільно із факультетським керівником практики, завідувачами кафедри визначає бази практики, що забезпечують виконання робочої програми практики;
- спільно з факультетським керівником практики забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед направленням здобувачів вищої освіти на практику: розподіл за базами практики, інструктаж про порядок проходження практики, інструктаж з охорони праці і безпеки життєдіяльності, надання необхідних документів;
- складає проекти наказів про направлення здобувачів вищої освіти на практику, припинення та відновлення практики, захист практики;
- бере участь в організації та проведенні інструктивних нарад із питань організації, проведення практики та підсумкових конференцій за її результатами;
- готує супровідні документи (направлення в навчальні заклади, інформаційні повідомлення на кафедри);
- проводить наради зі старостами груп практикантів із питань проходження практики та ведення документації;
- збирає документацію здобувачів вищої освіти з практики, забезпечує її перевірку керівниками практики.

Керівник практики від кафедри:

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед направленням здобувачів вищої освіти на практику: інструктаж з охорони праці і безпеки життєдіяльності, надає здобувачам вищої освіти необхідні документи, індивідуальне завдання, методичні рекомендації щодо оформлення звітної документації;
- повідомляє здобувачів вищої освіти про форми звітності;
- бере участь у розробці програм практики;
- розробляє тематику індивідуальних завдань на практику та видає їх здобувачам вищої освіти до початку практики;
- відстежує своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до місць практики, здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проведення;
- надає методичну допомогу здобувачам вищої освіти під час виконання ними індивідуальних завдань, перевіряє робочу документацію; проводить консультації щодо опрацювання зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику
- приймає захист звітів здобувачів вищої освіти про практику у складі комісії, оцінює результати практики здобувачів вищої освіти, виставляє оцінки в залікові книжки;
- здає звіт про практику на кафедру.

Керівник від бази практики:

- розподіляє здобувачів вищої освіти за робочими місцями відповідно до графіка проходження практики, забезпечує відповідні умови для проходження практики;

- забезпечує інструктаж з охорони праці і безпеки життєдіяльності, протипожежної безпеки на базі практики та на робочому місці під час виконання конкретних видів робіт;
- забезпечує проходження практики здобувачами вищої освіти в закладі освіти; забезпечує та контролює дотримання здобувачами вищої освіти правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- створює необхідні умови для оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними технологіями та методами навчання і виховання, сприяє підбору матеріалів для виконання індивідуальних завдань.

Здобувач вищої освіти:

- бере участь у настановній конференції з питань організації практики у визначений деканатом факультету час;
- до початку практики отримати від керівника практики від кафедри направлення та методичні матеріали, консультації щодо оформлення необхідних документів;
- пройти в Університеті інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- своєчасно прибути на базу практики і проводить свою діяльність згідно з правилами внутрішнього розпорядку бази практики, виконує розпорядження адміністрації навчального закладу, керівників практики;
- якісно та в повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики;
- своєчасно оформити звіт та необхідну документацію про проактику, захистити їх в терміни, визначені наказом.

Програму практики укладено відповідно до таких документів:

1. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (затверджене вченою радою університету 30.08.2021 р., протокол № 10).
2. Освітньо-професійна програма та навчальний план підготовки бакалавра Середня освіта (Англійська мова і зарубіжна література) спеціальностей 014 Середня освіта (Мова і література (англійська) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка денної форми навчання (введена в дію з 01.09.2020 р.).
3. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах. *Збірник законодавчих та нормативних актів про освіту*. Вип. 1. Київ, 1994. С. 111-131.
4. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладах України (наказ Міністерства освіти України № 93 від 08.04.1993 р.). *Збірник законодавчих та нормативних актів про освіту*. Вип. 1. Київ, 1994. С. 139-153.
5. Накази та листи Міністерства освіти і науки України щодо організації та проведення практики здобувачів вищої освіти.
6. Накази та розпорядження по Кам'янець-Подільському національному університету імені Івана Огієнка щодо організації та проведення практики здобувачів вищої освіти.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Навчальна психолого-педагогічна практика має на меті оптимізувати адаптацію здобувачів вищої освіти до умов їх майбутньої професійної діяльності; забезпечити пізнання ними закономірностей професійної діяльності та закладання основ творчого оволодіння способами її організації; виховання у здобувачів вищої освіти потреби у професійному самовдосконаленні

Завдання навчальної психолого-педагогічної практики:

- закріпити, поглибити і збагатити психолого-педагогічні і фахові знання, навички їх застосування при розв'язанні конкретних педагогічних завдань;
- формувати і розвивати у майбутніх учителів загальні й фахові компетентності та професійно значущі якості особистості;
- виховувати у здобувачів вищої освіти стійкий інтерес і любов до професії вчителя, потребу в педагогічній самоосвіті;
- створювати умови для професійного самовдосконалення здобувачів вищої освіти, розвитку їх творчих здібностей;
- залучати здобувачів вищої освіти до науково-дослідницької педагогічної діяльності;
- знайомити із сучасним технологіями освітньої діяльності закладів середньої освіти; з інноваційним педагогічним досвідом.

Під час практики передбачається формування у здобувачів вищої освіти таких **професійних психолого-педагогічних компетентностей**: знання і розуміння предметної області та усвідомлення специфіки професійної діяльності (ЗК01); здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК02); здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК03); здатність працювати в команді (ЗК04); здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК05) здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК 06); здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК07); здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК10); здатність застосовувати сучасні методи освітніх технологій (СК02); здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з іноземної мови та зарубіжної літератури (СК03); здатність аналізувати особливості сприйняття й засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозування та корекції освітнього процесу (СК04); здатність доцільно використовувати й створювати сучасне навчально-методичне забезпечення для проведення занять (СК11); здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі навчання іноземних мов та зарубіжної літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем в освітньому процесі (СК12); здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учні, учителі, батьки та ін.) (СК14).

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Навчальна психолого-педагогічна практика є початковим етапом практичного освоєння педагогічної професії. З метою ознайомлення здобувачів вищої освіти із

системою середньої освіти в Україні, з особливостями роботи різних типів закладів середньої освіти практика проводиться у закладах середньої освіти різного типу.

Практична діяльність здобувачів вищої освіти здійснюється за індивідуальним планом, який складається кожним здобувачем вищої освіти на початку практики.

У індивідуальному плані слід відобразити такі види діяльності здобувачів вищої освіти з психології та педагогіки під час практики:

№ з/п	Зміст роботи	Орієнтовний час на виконання завдань	Форми й методи організації діяльності	Форма звіту
1.	Настановна конференція в університеті (мета, завдання і зміст навчальної психолого-педагогічної практики, вимоги до ведення документації, огляд новинок психологічної та педагогічної літератури)	2 год.	Участь у конференції.	Фіксація інформації у щоденнику.
2.	Психологічні вимоги до побудови розкладу і організації різних форм шкільних занять. Роль психодіагностики індивідуально-психологічних властивостей учня в організації педагогом освітнього процесу.	4 год.	Вивчення шкільної документації: класного журналу, режиму роботи школи, розкладу дзвінків. Бесіда з учителем і завучем. Вивчення сайту школи	Запис у щоденнику спостережень.
3.	Ознайомлення з навчально-виховною роботою школи: а) взяти участь у бесіді про основні напрями роботи школи, завдання на поточний рік; б) ознайомитись із шкільною документацією: планом роботи школи, особовою справою учня, класним журналом; в) взяти участь у бесіді з класним керівником з метою загального уявлення про клас, окремих	6 год.	Бесіда, робота зі шкільною документацією Вивчення сайту школи. Консультація у керівників практики	Запис у щоденнику спостережень

№ з/п	Зміст роботи	Орієнтовний час на виконання завдань	Форми й методи організації діяльності	Форма звіту
	учнів, зміст виховної роботи класного керівника			
	<p>Вивчення системи роботи класного керівника:</p> <p>а/ робота з класом;</p> <p>б/ робота з активом класу;</p> <p>в/ індивідуальна робота з школярами;</p> <p>г/ робота класного керівника з батьками учнів</p>	10 год	<p>Відвідання виховного заходу у прикріпленому класі.</p> <p>Допомога класному керівникові у підготовці і проведенні виховного заходу.</p> <p>Бесіда з класним керівником, ознайомлення з планом роботи класного керівника</p> <p>Спостереження за роботою класного керівника з активом.</p> <p>Бесіда з активом</p> <p>Бесіда з класним керівником ознайомлення з планом роботи класного керівника</p> <p>Відвідання батьківських зборів у класі, спостереження за проведенням індивідуальної бесіди з</p>	Запис у щоденнику спостережень класу.

№ з/п	Зміст роботи	Орієнтовний час на виконання завдань	Форми й методи організації діяльності	Форма звіту
			батьками й допомогою класному керівникові у проведенні батьківських зборі	
5.	<p>Ознайомлення з освітнім процесом закладу середньої освіти.</p> <p>Відвідання та аналіз уроків: спостереження за здійсненням викладання та засвоєння учнями знань, умінь, навичок, за реалізацією на уроці принципів навчання, за використанням вчителем засобів, методів, прийомів роботи, форм організації навчальної діяльності учнів, за здійсненням контролю та оцінюванням навчальних досягнень учнів.</p> <p>Виконання індивідуальних дослідницьких завдань</p>	27 год.	Відвідання та аналіз уроків Консультація у керівника практики Аналіз шкільної документації	Запис у щоденнику спостережень
	Спостереження за навчально-пізнавальними інтересами учнів під час уроку	4 год.	Спостереження, опрацювання літератури, складання протоколу спостережень	Протокол спостережень
	Аналіз взаємодії вчителя й учнів	4 год.	Спостереження, опрацювання літератури, складання протоколу спостережень	Протокол спостережень
	Вивчення організації уваги на уроці	6 год	Спостереження, опрацювання літератури,	Протокол спостережень

№ з/п	Зміст роботи	Орієнтовний час на виконання завдань	Форми й методи організації діяльності	Форма звіту
			складання протоколу спостережень	
	Вивчення активізації пам'яті на уроці	6 год	Спостереження, опрацювання літератури, складання протоколу спостережень	Протокол спостережень
	Вивчення формування мислення на уроці	6 год.	Спостереження, опрацювання літератури, складання протоколу спостережень	Протокол спостережень
	Вивчення емоційно-вольових процесів учнів на уроці	6 год.	Спостереження, опрацювання літератури, складання протоколу спостережень	Протокол спостережень
7.	Психологічний аналіз уроку	7 год	Спостереження, опрацювання літератури, складання протоколу спостережень	Протокол спостережень
11.	Захист навчальної психолого-педагогічної практики. Підбиття підсумків практики. Залік	2 год.	Звіти студентів про виконання індивідуального плану.	Звіт про педагогічну практику

4. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Контроль за проходженням навчальної психолого-педагогічної практики здійснюється шляхом консультацій, поточних співбесід, аналізу звітної документації, заліку.

Аналіз діяльності практикантів та їх робочої документації здійснюють групові керівники від кафедри психології освіти та кафедри педагогіки та управління навчальним закладом.

Поточний контроль передбачає наступні заходи:

– облік відвідування здобувачами вищої освіти практики на базі її проходження;

- регулярний контроль за виконанням програми практики;
- консультування щодо оформлення документації практики.

Підсумковий контроль передбачає наступні заходи:

- перевірка документації практики;
- проведення захисту практики;
- виставлення заліку.

Під час оцінювання враховують характер та рівень виконаних завдань — репродуктивний, інтерпретативний, творчий. Оцінюють ведення щоденника навчальної психолого-педагогічної практики, виконання доручень класних керівників тощо.

Результати проходження здобувачами вищої освіти практики обговорюються на підсумковій конференції здобувачів вищої освіти і на засіданнях кафедр. По завершенню практики здобувач вищої освіти подає звітну документацію з педагогіки та психології, щоденник практики і звіт. Оцінка виставляється керівниками практики від кафедр з урахуванням результатів роботи за звітом, якості продемонстрованих здобувачем вищої освіти вмінь і навичок, проведення аналізу своєї діяльності, а також рівня компетентностей здобувача вищої освіти, виявлених у процесі проходження практики.

5. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Обсяг звітної документації

Щоденник, в якому фіксуються всі форми роботи під час практики (відповідно до індивідуального плану та передбачених програмою практики видів діяльності).

Звіт про виконання завдань, проведену роботу під час практики та результати психолого-педагогічних спостережень, а також самоаналіз результатів формування загальних та спеціальних компетентностей здобувача вищої освіти під час практики.

Результати психологічного вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів під час уроку, взаємодії вчителя та учнів, протоколи спостережень за особливостями пізнавальної діяльності на уроці та психологічний аналіз уроку.

Результати спостережень за процесом викладання на уроці, за процесом засвоєння учнями знань на уроці, за реалізацією принципів та методів навчання на уроках в закладах загальної середньої освіти, конспект залікового виховного заходу, проведеного під час практики та його самоаналіз.

6. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Звіт з практики захищається здобувачем вищої освіти у комісії, створеній на факультеті. До комісії входять керівники від кафедри психології освіти та кафедри педагогіки та управління навчальним закладом, факультетський керівник практики.

Комісія оцінює результати діяльності практикантів, беручи до уваги:

- виконання студентом програми практики;
- ступінь сформованості компетентностей, передбачених програмою практичної підготовки здобувача вищої освіти;
- рівень професійної й суспільної спрямованості майбутніх вчителів (інтерес до педагогічної професії, любов до дітей, відповідальне і творче ставлення до роботи, активність, ініціативність, самостійність, дисциплінованість);
- дотримання вимог до оформлення звітної документації, якість звітних матеріалів.
- уміння відстоювати власну позицію з питань навчання і виховання в процесі захисту матеріалів практики.

Порядок проведення захисту практики

Захист проводиться у день, встановлений факультетським керівником, але не пізніше перших десяти днів після проходження практики. До нього допускають здобувачів вищої освіти, які виконали всю робочу програму та здали необхідну документацію. Кожному практиканту надають слово для короткого повідомлення про зміст виконаної роботи та висловлення пропозицій щодо підвищення ефективності навчальної практики. Після звіту групові керівники ставлять запитання, що стосуються особливостей виконаних під час практики завдань.

В процесі обговорення звіту керівники практики коментують виступ здобувача вищої освіти, оцінюють рівень засвоєння знань, набуття умінь і навичок кожним практикантом.

Загальна **оцінка** за навчальну психолого-педагогічну практику виставляється згідно з навчальним планом: **зараховано / незараховано**.

Оцінка виставляється головою комісії у відомість обліку успішності та заліковій книжці.

Здобувач вищої освіти, який *не виконав програму практики з поважних причин* (підтверджених документально), наказом по університету може бути направлений для повторного проходження практики у час, вільний від навчання.

Здобувач вищої освіти, який *не виконав програму практики без поважних причин*, відраховується з університету за невиконання навчального плану.

Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедр педагогіки та управління навчальним закладом та кафедри психології освіти.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачу вищої освіти:

<i>Вид діяльності студента під час практики</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
1. Виконання завдань з психології	45
2. Виконання завдань з педагогіки	45
3. Відповідність звітної документації змісту діяльності практиканта, її оформлення	5
4. Захист звіту перед комісією	5
Разом	100

Таблиця відповідності шкал оцінювання досягнень студентів з практики

Рейтингова оцінка з практики	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Рекомендована системою ECTS статистичні значення (у %)	Підсумкова залікова оцінка за національною шкалою
90-100	A (відмінно)	10	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	
75-81	C (добре)	30	
67-74	D (задовільно)	25	
60-66	E (достатньо)	10	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного проходження практики)		не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи під час повторного проходження практики)		

Зміст критеріїв оцінювання результатів практики:

Оцінка «відмінно» — всі завдання практики виконано у повному обсязі, виявлено вміння здобувача вищої освіти застосовувати і творчо використовувати теоретичні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами відповідної

професійної діяльності. Виявлено вміння застосовувати інноваційні технології, продемонстровано активність та ініціативність під час здійснення практичної професійної діяльності. Звіт подано у встановлений термін, що містить всі структурні елементи. У щоденнику практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики.

Оцінка *«дуже добре»* — завдання виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння застосовувати теоретичні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами відповідної професійної діяльності. Продемонстровано зацікавленість та активність, але не виявлено творчого, індивідуального підходу. Звіт подано у встановлений термін, що містить всі структурні елементи. У щоденнику практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики.

Оцінка *«добре»* — завдання практики виконано, але неповно, в ході виконання завдань допускалися незначні помилки. Звітна документація оформлена згідно з вимогами. У щоденнику практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики.

Оцінка *«задовільно»* — завдання практики виконано у неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками. Щоденник невірний оформлений.

Оцінка *«достатньо»* — завдання виконано з помилками. Усі завдання практики виконувалися, але допущені неточності. Документація оформлена неповно, з помилками. Щоденник недооформлено.

Оцінка *«незадовільно»* — завдання невиконані, виявлено несформованість вміння здійснювати відповідні види професійної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками.

7. Рекомендована література

1. Баєв В.Ф. Психологічне вивчення учнів. Київ, 1997.
2. Бенеш Г. Психологія. Довідник: пер. з нім. Київ: Знання-Прес, 2007.
3. Варій М. Загальна психологія: підручник. В 2-х т. Т.1. Львів: Априорі, 2016. 382с.
4. Варій М. Загальна психологія: підручник. В 2-х т. Т.2. Львів: Априорі, 2016. 258с.
5. Галузяк В.М., Сметанський М.І., Шахов В.І. Педагогіка. Вінниця, 2006.
6. Добрович А. В. Воспитателю о психологии и психогигиене общения. Москва, 1987.
7. Дуткевич Т.В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 388 с.
8. Дуткевич Т.В. Загальна психологія: теоретичний курс: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2015. 432 с
9. Федорчук Е.І., Федорчук В.В. Загальна педагогіка: лекції. Кам'янець-Подільський, 2007.
10. Загальна психологія: підруч. для студентів ВНЗ /за заг. ред. акад. С.Д.Максименка. Київ: Форум, 2000.

11. Загальна психологія: підручник /О.Скрипченко, Л.Долинська, З.Огороднійчук та ін. Київ: Либідь, 2005.
12. Загальна психологія: Хрестоматія / Долинська Л.В. та ін. Київ: Каравела, 2017. 640 с.
13. Класний керівник у сучасній школі: методичний посібник / В.М.Оржиховська, О.І.Пилипенко та ін. Київ: ІЗМН, 1996.
14. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості. Київ,1989.
15. Основи педагогічної майстерності / Федорчук Е.І., Конькова Т.І., Заремба В.О., Федорчук В.В. Кам'янець-Подільський, 2006.
16. Психологічна енциклопедія. / автор-уппорядник О. М. Степанов. Київ : «Академвидав», 2006. 424 с.
17. Савчин Мирослав Загальна психологія: підручник. Київ: ВЦ: Академія, 2018, 2020. 344 с.
18. Скрипченко О.В., Долинська Л.В. Загальна психологія: підручник. Київ: Каравела, 2017. 464 с.
19. Федорчук Е.І. Сучасні педагогічні технології. Кам'янець-Подільський, 2006.
20. Шевченко С.Д. Шкільний урок: як навчити кожного. Москва: Просвещение, 1991.

ДОДАТКИ

Додаток А

Титульна сторінка папки з документацією
Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Здобувача вищої освіти групи
факультету іноземної філології
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

Прізвище Ім'я по Батькові

Термін проходження практики _____
Місце проходження практики _____
Керівник практики від кафедри педагогіки та управління навчальним
закладом _____
Керівник практики від кафедри психології освіти

Оцінка практики з педагогіки _____
Оцінка практики з психології _____

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЩОДЕННИКА ПРАКТИКИ

Впродовж усієї практики здобувач вищої освіти у довільній формі веде щоденник. У ньому він записує свої спостереження відповідно до індивідуального плану.

У щоденнику слід також висловлювати свої враження, думки, погляди і побажання щодо проходження практики, оптимізації діяльності бази практики. Крім цього, потрібно фіксувати самостійну підготовку завдань індивідуального плану, записувати свої результати психологічного спостереження.

Щоденник є основою для написання звіту про практику і виконання всіх завдань індивідуального плану.

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології

Звіт про навчальну психолого-педагогічну практику

здобувач вищої освіти _____ групи

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

Керівники педагогічної практики:
від кафедри педагогіки та управління навчальним закладом

(прізвище, ім'я, по батькові)
від кафедри психології освіти

(прізвище, ім'я, по батькові)

2022

Схема спостереження за процесом викладання на уроці

1. Тема уроку. Визначення вчителем мети уроку.
2. Стимулювання вчителем навчально-пізнавальної діяльності учнів: формуванню яких мотивів (інтересу чи відповідальності) надавалась перевага.
3. Виклад вчителем нового матеріалу: послідовність, доступність, логічність, зрозумілість, виразність, емоційність, використання наочності, створення проблемних ситуацій, застосування прийомів узагальнення, аналізу, порівняння, аналогії, залучення учнів до самостійної роботи (репродуктивної чи творчої). Навести конкретні приклади.
4. виправлення і аналіз вчителем помилок, допущених учнями, залучення учнів до цієї роботи.
5. Підсумок уроку: залучення учнів до узагальнення, оцінка роботи учнів під час уроку, залучення їх до самооцінки, пояснення домашнього завдання.
6. Загальне враження про урок: чи досягнута мета уроку.

Схема спостереження за процесом засвоєння учнями знань на уроці

1. Тема і мета уроку.
2. Які прийоми застосовує вчитель, щоб сприймання матеріалу було успішним?
3. Чи зрозуміли учні пояснення вчителя? За якими критеріями ви визначили рівень розуміння?
4. Які рівні узагальнення матеріалу мали місце на уроці (понятійне, міжпонятійне, тематичне, підсумкове)? Обґрунтуйте.
5. Які вправи виконувались на уроці для застосування знань? Репродуктивні чи творчі? Наведіть конкретні приклади.
6. Загальне враження щодо рівня засвоєння учнями знань.

Схема спостереження за реалізацією принципів навчання на уроці

1. Тема і мета уроку.
2. Чи визначені цілі і завдання уроку, чи реалізовані вони на уроці?
3. Які наукові поняття формувались на уроці, які виводились правила, закони тощо, які застосовувались у процесі практичної роботи?
4. На які попередні знання чи знання з інших предметів, з життєвого досвіду учнів спирався учитель?
5. Які прийоми застосовував учитель для збудження активності учнів?
6. Чи показував учитель можливості практичного застосування отриманих на уроці знань? Як саме?
7. Як вчитель забезпечує реалізацію принципу свідомості навчання?
8. Якою мірою і наскільки доцільне використання на уроці наочних посібників, технічних засобів навчання?
9. Чи доступно вчитель пояснював новий матеріал і порядок виконання практичних завдань?
10. Як учитель здійснював диференціацію навчання, індивідуальний підхід до учнів?

11. Які позитивні емоції формував учитель під час уроку? Наведіть конкретні приклади.
12. Загальні висновки щодо реалізації принципів навчання на даному уроці.

Схема спостереження за реалізацією методів навчання на уроці

1. Тема і мета уроку.
2. Прослідкуйте логіку поведінки учителя, використання ним методів і прийомів актуалізації опорних знань.
3. За допомогою яких прийомів учитель спонукав учнів до усвідомлення ними необхідності відновлювати у своїй пам'яті опорні знання?
4. Якою мірою спосіб актуалізації опорних знань підвів учнів до вивчення нового навчального матеріалу?
5. Простежити весь хід діяльності учителя, спрямованої на організацію вивчення учнями нового навчального матеріалу.
6. Дайте оцінку доцільності вибору методів і прийомів навчання у цьому фрагменті уроку.
7. Яким шляхом ішов учитель при дотриманні ним логіки викладу навчального матеріалу (індуктивним чи дедуктивним)?
8. Якою мірою учні володіють методами самостійної пізнавальної діяльності?
9. Наскільки така організація навчального процесу сприяє підвищенню розумової активності учнів?
10. Які методи навчання використав учитель у процесі формування в учнів умінь та навичок? Наскільки вони, на Ваш погляд, ефективні?
11. Чи вдалося вчителю мобілізувати учнів на узагальнення та систематизацію знань, умінь і навичок учнів?
12. Як учитель стимулює навчальну діяльність учнів?
13. Чи використані на уроці активні методи навчання? Які саме? Їх результативність.
14. Наскільки використані учителем методи і прийоми навчання сприяли активізації пізнавальної діяльності школярів?
15. Дайте оцінку діяльності вчителя і учнів, висловіть свої пропозиції щодо поліпшення уроку.

Схема спостереження за здійсненням контролю успішності навчальної діяльності

1. Тема і мета уроку.
2. Чи забезпечується зворотний зв'язок у процесі навчання шляхом аналізу й оцінки знань, умінь та навичок учнів.
3. Проведіть спостереження за створенням вчителем ситуацій значущості процесу перевірки й оцінки навчальної діяльності учнів.
4. Висловіть свою думку щодо дотримання вчителем вимог об'єктивності, систематичності, аргументованості, врахування індивідуальних особливостей учнів (темперамент, мовні дефекти та ін.), в аналізі й оцінці знань, умінь і навичок учнів.
5. Зробіть спостереження за створенням (чи нестворенням) позитивного емоційного настрою учнів під час опитування?

6. Чи чітко вчитель формулює запитання, яке спонукало учнів до активних мисленевих дій, чи витримує паузу, яка дає можливість учням зібратися з думками?
7. Проаналізуйте, наскільки уважно вчитель слухає відповідь учня, схвальним словом, жестом і мімікою стимулює мислительну активність вихованців.
8. Чи не перебиває монологічну відповідь учня вчитель, чи робить аналіз після закінчення відповіді?
9. Зробіть спостереження за дотриманням вчителем критеріїв оцінювання школярів.
10. Проаналізуйте доцільність залучення учнів до перевірки рівня засвоєння знань шляхом перевірки письмових робіт інших учнів класу. Чи здійснює це вчитель?
11. Чи залишає вчитель за учнями можливість повторно опрацювати навчальний матеріал, виконати навчальні завдання відповідно до їх індивідуальних розумових можливостей?
12. Чи схвалює вчитель хорошу відповідь учня оцінними судженнями «Гарна робота», «Гарно підготувався», «Приємно було слухати», «Виправдав мої сподівання», «Правильна відповідь» і т. ін.?
13. Загальне враження про рівень успішності учнів.

ОРІЄНТОВНА СХЕМА ЗВІТУ

про проходження навчальної психолого-педагогічної практики

I. Місце проходження практики (місто, установа).

II. Характеристика установи-базы практики (тривалість існування, категорія, спеціалізація).

III. Педагогічна складова звіту має містити відповіді на питання:

1. Які уроки відвідали під час практики? Які з них були найцікавішими? Справили позитивне враження? Залишили байдужими? Не сподобались? Чому?

2. Які враження від організації виховної роботи в класі?

3. Як вчителям вдавалося організовувати роботу учнів (зокрема в умовах дистанційного навчання)?

5. Які педагогічні спостереження здійснили під час практики? За чим саме спостерігали, які загальні висновки зробили?

IV. Психологічна складова звіту має містити відповіді на питання:

1. Розвитку яких професійних компетентностей сприяла практика?

2. Які психологічні спостереження провів(ла) під час практики? Які індивідуальні завдання виконував(ла) під час практики?

3. Які вікові особливості взаємодії учня з іншими учасниками педагогічного процесу, зокрема з учителем, Вами виявлено?

4. Які прояви навчально-пізнавальних інтересів учнів на уроці Ви спостерігали?

5. Які прийоми активізації психічних пізнавальних процесів учнів на уроці найчастіше використовують вчителі?

6. В чому особливість та можливості психологічного аналізу уроку? З якою метою його повинен здійснювати педагог?

V. Труднощі, які виникали під час практики та способи їх вирішення.

VI. Висновки та пропозиції за результатами практики.

VII. Список використаної літератури.

Дата

Підпис практиканта

Підпис керівника практики з педагогіки

Ім'я Прізвище

Підпис керівника практики з психології

Ім'я Прізвище